ФИФI ФЫМЫГЪЭПУД, ФИ IЕЙ ФЫМЫГЪЭПЩКIУ

АДЫГЕ ПСАЛЪЭ

АДЫГСКОЕ СОВО

КЪБР-м И ПАРЛАМЕНТЫМРЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЭМРЭ Я ГАЗЕТ ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КБР

1924 ГЪЭМ И МЭКЪУАУЭГЪУЭ МАЗЭМ И 1 ЛЪАНДЗРЭ КЪЫДОКI

№182 (22.090) ● 2011 гъэм фокIадэм (сентябрым) и 29, махуэку ● Тхьэмахуэм тхуэ къыдокI ● И уасэр соми 3-щ ● adyghe@mail.ru adyghepsale.ru

●КъБР-м и Правительствэм

Административнэ къуаншагъэхэмкIэ кодексым зэхъуэкIыныгъэхэр халъхьэ

КъБР-м и Правительствэм и зэIущIэм щылажьащ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Административнэ къуаншагъэхэмкIэ и кодексым и 4.4 статьям зэхъуэкIыныгъэхэр хэлъхьэным теухуа законопроектыр. А документыр ягъэхьэрыныжмкIэ щхьэусыгъуэ хъуащ мы статьям къыгъэувкIэр Урысей Федерацэм и Конституцэм и статья зыбжанэм зэремытэгъуар.

КъБР-м щIалэгъуалэм я Iуэхугъэмрэ жылагъуэ зэгухьэныгъэхэм я ядалэжьэныжмкIэ и министрым и къуэдзэ Гергоков Джамбулат зэрыжIаIамкIэ, сдин Iуэхухэм хашIэн папщIэ щIыхьэхэм зэрыкIэрыхьыжьэм» теухуаеу КъБР-м Административнэ къуаншагъэхэмкIэ и кодексым и статья 4.4-м итхэр Урысей Федерацэм и Конституцэм и 28 статьям дэтхэнэ зы цIыхуми «дин, къинэмыщI фIэщхьныгъэ иIэну, ахэр зэIущIыIу ищIыну, абыхэм кьагъэувэм тетыну» иIэ хуитныгъэм теухуауэ къыгъэувэхэм зыкIи езэгъыркъым. АтIэми, диныр пхыгъэкIыныр, дин фIэщхьупхыгъэм зегъэузбгъэныну Урысей Федерацэм хабзэм тету щылажьэ дэтхэнэ зы дин зэгухьэныгъэми и мурад нэхъыщхьэщ, дин Iуэхум пыщIа апхуэдэ лжьыгъэр ЦIыхум и хуитныгъэхэмкIэ Европей судми хабзэм къезэгъыу кьиныгащ.

Апхуэдэу кьыхэсэщIапхэщ, Урысей Федерацэм и Конституцэм и 55 статьям и Iыхьэ 2-м къызэригъэувыжмкIэ, цIыхум, гражданиным и хуитныгъэхэмрэ щхьэхуитныгъэмрэ зыгъэмащIэ законхэр ди къэралым кьыщыдгъэхьIну зэрыхуимытыр.

А щIыкIэм тету, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Административнэ къуаншагъэхэмкIэ и кодексым, 2003 гъэм бадзэуэгъуэм и 22-м №66-рэ-м щIэту къащтам, и 4.4 статьяр Урысей Федерацэм и Конституцэм кьыщыгъэлъэгъуа мардэхэм зэрыдагъэзэгъыжьым я фIыщIэмкIэ, щIыхьэм и хуитныгъэхэр зыгъэмащIэ Iуэхуэхэр мы кодексым хэлъыжьыкIым.

Мазэ къэс ахъшэ хущIагъэ

КъБР-м и Правительствэм и зэIущIэм къыщащтащ «СССР-м щIыхь зиIэ и донор», «Урысейм щIыхь зиIэ и донор» дамыгъэхэр зрата щIыхуэхэм социальнэ дэIныкъуныгъэ къаухъэгъэпэщыным теухуауэ» унафэ.

Республикэм лжьыгъэмрэ социальнэ зыужьыныгъэмкIэ и министрым и къалэнхэр зыгъэзащIэ Бакъ Николай зэрыжIамкIэ, «ЛIыымрэ абы и пкъыгъуэхэмрэ ехъэлIа донор Iуэхум теухуауэ» Урысей Федерацэм и Законым кьигъэув мардэхэм тету, мы зэманым зыхуэфащэхэм нлъэс кэс ахъшэ пыухыкIа ират. «Иджыпсту ар сом 9972-рэ мэхъу икIи апхуэдизэ ахъшэ Къэбэрдей-Балъкъэрым щыIу 1017-м яIэрохъэ. Нэхъ апэкIэ а ахъшэр квартал кьэс тегуэшауэ я зыгъэтащ, иджы донорхэм кьыхуэщIагъэ ахъшэр мазэ кьэс иратынущ», - кьыхигъэщхьэхуэIащ Бакъ Николай.

КъБР-м узынщагъэр хъумэныжмкIэ и министр Амщокъуэ ФатIимэт кьигъэлъэгъуащ донор Iуэхум щIыхуэхэр трагъэгушхуэну, зэпымыууэ лъы зытхэм я бжыгъэм кIэрамыгъэхуну, лъымрэ абы и пкъыгъуэхэмкIэ медицинэ Iуэхуэщ IапIэхэр къызэрагъэпэщыну къаэрыпэщытым, апхуэдэу лым и хасэм зэрыхэхъуэм кьыхэкIыу зэпымыууэ лы зыт донорхэм хуэхъ ахъшэм хэпIъэжьыну къаэрыпэщытыр.

ДяпкIэ донор лжьыгъэм нэхъ жьыдэру хэтхэм лыуэ миллилитрим 100-м пэкIуэу сомэ 120-рэ, ионимунэр донорхэм лыуэ миллиграммэ 100-м пэкIуэу сом 240-рэ иратынущ. А щIыкIэм тету лым пэкIуэ ахъшэр ику иту хуэди 2-3-кIэ нэхъыбэ ящI.

ГъущI гъуэгу транспортым игъуэт хэщIыныгъэм щыщ Iыхьэ хуапшныж

ГъущI гъуэгу транспортым и Iуэхущапи Iэхэм къаIэрымыхьэу кьаиу хэхъуэм щыщ Iыхьэ хуапшныжкIи папщIэ федеральнэ бюджетым кьыхэкIыу Къэбэрдей-Балъкъэрым сом мин 1112,4-рэ кьыхуатIыщынущ. Апхуэдэу республикэм и Правительствэм и зэIущIэм щыжиIащ КъБР-м транспортымкIэ и министрым и къуэдзэ Къудей Арсен.

Мы субсидиехэр КъБР-м и бюджетым хуэхъ псоми кьагъэсэбэп гъущI гъуэгу транспортым щыщу кьаIэ щIыбхэм щызекIуэхэм кьаракIухьын папщIэ курыт щIныгъэ щрагъэгъуэт еджапIэхэм щIэсхэм, Iэщlагъэхэм щыхурагъаджэ папщIдзэ, курыт Iуэхущапlэхэм, еджапIэ нэхъыщхьэхэм щIэсхэм гъуэгуущIэхэмкIэ льготэхэр зэрыхуагъэувам кьыхэкIыу гъущI гъуэгу транспортым и Iуэхущапlэхэм кьаIэрымыхьэу кьаиу хэхъуэм щыщ Iыхьэ хуапшныжкIи папщIэ. Федеральнэ бюджетым кьыхэкIыу а мурадхэм трагъэкIуэдэн ахъшэ кьратын щхьэкIэ КъБР-м и Правительствэм зэгурыIуэныгъэхэр ярищIыпlэн хуейщ ГъущI гъуэгу транспортымкIэ федеральнэ агентствэмрэ «Кьалэ щIыбхэм кIуэ Кавказ Ищхьэрэ пассажир компание» ОАО-мрэ. А зэгурыIуэныгъэхэм я проектхэр Правительствэм и зэIущIэм хэтахэм даIыгъащ.

КъБР-м и Президентымрэ Правительствэмрэ я пресс-Iуэхущапlэр.

●Темыркъан Юрэ и фестиваль

Макъамэм и махуэшхуэ

Налшык дэт киноконцерт гъалъэгъуапIэм иджыблагъэ щекIуэкIащ Темыркъан Юрэ и щIыхькIэ къызэрагъэпэща симфоник музыкэмкIэ Iэпэ дунейпсо фестиваль, «TemirkanovFest» зыфIаща зэхыхьэшхуэм и жэрдэмщIакIуэщ Юсуповым и дунейпсо фондыр, УФ-мрэ КъБР-мрэ Щэнхабзэмкlэ я министерствэхэр и дэIепыкIуэгъуэу. Фестивалым кьыхъащ УФ-м щэнхабзэмкIэ и министр Авдеев Александр кьыбгъэдэкI хуэхъу телеграммэ.

КОМПОЗИТОР ХьэIупэ Джэбрэил кьыззэхуэсахэм ягу кьигъэкIыжащ езы Темыркъан Юрэ кьызэригъэпэщащэ Санкт-Петербург илъэсищI льандэрэ «Гъуэзджэм и утыку» зыфIища макъамэ фестиваль зэрыщенIуэкIыр, абы дуней псом кьыщацIыху музыкант цIэрыIуэхэр зэрыхэтыр. Апхуэдэуи жиIащ дирижер гъуэзджэр кьыщалъхуа Къэбэрдей-Балъкъэрым мы фестивалыр егъэкIуэкIыныр хабзэ дахэ щыхьуну псори зэрыщыгугъыр.

Программэ кьыдей икIи гъэщIэгъуэн утыкум кьрихьащ КъэбэрдейБалъкъэр къэрал филармонием камернэ музыкэмкIэ и «Камерата» ансамблым (и художественнэ унафэщIыр КъБР-м щIыхь зиIэ и артист Темыркъан Петрщ). Пэрселл Генри и «Рондо»-м и уэкIэ зэIущIэм щыIуащ Бах Иоганн и «Бранденбургский концерт №52»-р. Ар ягъэззэщIащ Растеряев Игорь (скрипкэ), Лисицкая Ольгэ (флейтэ), Нестеренко Ольгэ (рояль) сымэ. Сыт щыгъуи хуэдэу теплъафIэт икIи и макъыр гуэкIуэт КъШР-ми КъБР-ми щIыхь зиIэ я артистхэ Шэрджэс Iэсият. Абы жиIащ Пуччини и «Джанни Скикки» оперэм хэт Лауреттэ и ариер, ХьэIупэ Джэбрэил и «Хьэдэжэб лирикэ эрэдзэ» циклым щыщ «Кьыжей», сыт щIэ сщIэнур» уэрэдыр, Растеряев Игорь еуэ Iэсият игъэззэщIэн щхьэкIэ итха «Гитара» (псалъэхэр Лоркэ Гарсие ейщ) псоманиер. Дунейпсо зэхьэзэхуэхэм я лауреат Гуаэз Тимур пшыхьым кьрихьэлIа-хэмэ яжриIащ Свиридов Георгий и «Слободская лирика» циклым щыщ «Кьыжей», сыт уэрэдиплI. Iэгуаущхуэ хуаIэтащ Кьущхьэ Аслъэн, Крейслер Фриц и «Радость любви» вальсымрэ Дебюсси Клод и «Лунный свет» сонатэмрэ зыгъэззэщIам. Концертыр зэхуащIыжащ джаз жыпхъэм ит «Попробуем на пять» (Дезмонд Пол) композициэмкIэ.

Фестивалым кьэкIуащ ди къэралым и гуп нэхъыжь дыдэхэм ящыщ, Минеральные Воды кьалэм и къэрал филармонием и академическэ симфоние оркестрыр, 1895 гъэм кьыззэрагъэпэщар. Оркестрым и дирижеру щытащ Санкт-Петербург щыщ Гугкаев Заурбэч. Концерт программэр кьызэIуахащ Моцарт и «Похищение из сераля» оперэм и увертюрэкIэ. Абы кьыкIэлыкIыуэ ягъэззэщIащ арфэмрэ оркестрымрэ щхьэкIэ классикэ жыпхъэм иту Гранжани Марсель итха ариер. Аущ, Чайковский Петр и Етхуанэ симфониер, цIыхум и щыIэныгъэр зыхильагъуэм теухуауэ композиторым иIэ гупсысэхэр лъабжьэ зыхуэхъуар, пщыхьащхьэм и курыхьэу щытащ, жыпIэкIэ ущIыуэнукъым.

Фестивалыр идкыбри иухакьым. Ар зэхуэзэщIыкIэ концертым (щыщIэнумкIэ хьыбар дагъэщIэнущ) кьэкIуэнущ Осетие Ищхьэрэмрэ Адыгеймрэ я артистхэр.

ИСТЭПАН Залинэ.

ФIыщIэ псалъэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Президент Къанокъуэ Арсен Къэзахстаным кьикIыу иджыблагъэ фIыщIэ тхьылъ кьыIэрыхьащ. Абы итщ:

«ПщIэ зыхуэсщI Арсен Башир и къуэ!

«Къэрэшей-Шэрджэсымрэ Къэбэрдей-Балъкъэрымрэ я «Iуащхьэмахуэ» лъэпкъ щэнхабзэ зэгухьэныгъэм» и правленэм фIыщIэ кьыпхуещI мы зэгухьэныгъэм и унафэщI, ар кьыззэгъэпэща Байрамкуловэ Марие ди адэжь щIыналъэм гуапэу зэрыщыгъэбгъэлъэгъам папщIэ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэр илъэс 90 зэрырикъур щагъэльапIэм сэ абы хьэщIэу сыхэтащ икIи си нэгу щIэкIащ республикэм и экономикэмрэ щэнхабзэмрэ икъукIэ зэрызаужьар. А ехъуIэныгъэхэр псом япэу си фIыщIэр цIыхубэрщ, лъэпкъхэм яку зэгурыIуэныгъэ зэрыдэлъырщ, мы щIыналъэ телъыдэжьым щыпсэу дэтхэнэ зы лъэпкъми пщIэ зэрыхуащIырщ. А псори уэ махуэ кьэс цIыхубэм я Iуэхур егъэфIэкIуэным уэзэрателажьэм кьыдокIуэ.

Зэман кIэщIым кьриубыдэу си адэжь щIыналъэм куэд щыслъэгъуащ, куэди кьыщызгурыIуащ сэ икIи а псоми папщIэ уэ хэхуэу фIыщIэ пхузощI. ЩIалэгъуалэм я Iуэхухэмрэ жылагъуэ зэгухьэныгъэхэм ядэлажьэныжмкIэ министерствэм псори кьыщылъыта, куэд кьызэщIэзыбыдэ, республикэм и екъуIэныгъэхэм щыгъуазэ уахуэзыщI программэ тэмэм игъэхьэзыращ икIи ар нэгъэсауэ игъэзэщIащ. Ди хабзэхэр, щэнхабзэр, бзэр къэдгъэщIэрэщIэжьын папщIэ дэ Къэзахстаным Iэмал псори щыдIэщI. Мыбы щолажьэ Къэзахстаным и ЦIыхубэм я Ассамблее, Президент Назарбаев Нурсултан и пашэу.

Уи гъащIэр кIыхь хъуну, сыт хуэдэ Iуэхуми уехъулIэну, уи унафэм щIэту республикэм адэкIи зиужьыну сынохъуэхъу, пщIэ зыхуэсщI Арсен Башир и къуэ!

«Къэрэшей-Шэрджэсымрэ Къэбэрдей-Балъкъэрымрэ я «Iуащхьэмахуэ» лъэпкъ щэнхабзэ зэгухьэныгъэм» и правленэм и унафэщI Байрамкуловэ Марие».

Израильр зыхуэмейр

РИА НОВОСТИ къыхьарегъащIэ IэнатIэм къызэритымкIэ, Евросоюзым и МИД-м и IэтащIэ Эштон Кэтрин щэч къытрехьэ Палестинэм дригъэкIуэкIыну щыта зэпсэльэныгъэхэр Израилым кьыгъэIурэщIэжьыну хуейр зэрыпэжым.

- Иерусалим КъуэкIыпIэм жылагъуэхэр щиухэну Израилым унафэ кьызэрищтам щэч уеГъэщI абы Палестинэм дригъэкIуэкIыну щыта зэпсэльэныгъэхэм пищажьыну хуейуэ жыхуиIэм пэж хэлъу, - жиIащ Эштон.

Гъбжьым Израилым унафэ кьиищтащ унэ 1100-рэ Иордан псым и кIуэкIэпIэ лъэныкъуэмкIэ щыIэ Гило куэйм щиухуэну. Эштон Кэтрин Израильр кьыхуриджащ а унафэр икьутэжыну.

Палестинэм идэркъым а зэпсэльэныгъэхэм пищажьыну, абырэ Израилымрэ къэрал зэпэщхьэхуэ щыныжмкIэ журтхэр арэзы мыхъуауэ. Икли а тIум я къэрал гъЭнапкъэр 1967 гъэм щыIахэм тещIыхьауэ щытыпхъэу кьеГъэув. А Iуэхум ехьэлIауэ Палестинэм ООН-м щIилъэа тхылъхэм хэпIэн дыгъуэгъэ щIадзащ.

Аргуэру лъыгъажэ

ИТАР-ТАСС хьыбарегъащIэ IэнатIэм къызэритымкIэ, Курыс Федерацэм и Финансхэмкlэ и министерствэм щылажьэ пор инуи итщ къэралым и унафэщIэм хэмащта унафэм тету илъэсищ бюджетыр гъэзэщIэным кьахуигъэув кьалэнхэр зэрагъэгъэкIыным.

Ар дыгъуасэ жиIащ финансхэмкIэ министрым и кьалэнхэр зыгъэзащIэ Силуанов Антон.

Журналистхэм я упщIэм жэуап щритым, абы кьыхуигъэщащ бюджетым игъэкIуэщI мыпкъуэн хэбгъэхъуэну зэкIэ зэрыщынагъуэр, абы кьыхэкIыуи макроэкономикэ и льныкIуэкIэ зэгъэзэхуауэ, зэпIэзэрыту бюджет мыпкъуэн елэжьын зэрыхуейр.

- Хэхъуэу кьыIэрыхьэм зимыIэтауэ, бюджетым хэщIыпнэхъыбэ тщIынкIэ Iэмал иIэкъым, - жиIащ Силуанов Антон.

Министрым и кьалэнхэр зыгъэзащIэм и гугъу ищIащ щIыдагъэ уасэхэри щытыкIэр щынагъуэ зыщIэжьи зэрыщыщыр, абы ет Iанэгъэ уасэ езэгъыраб гъуэхэр иIэн хуейуэ яубзыхуа пэтми. ЩIыдагъэм и уасэм ехьын щIидзэмэ, бюджет мыпкъуэ нэхъри зэрагъэзахуэн хуей хъунущ.

■Гум и дунейпсо махуэщ

■Украинэм щагъэлапIэ Бабий Яр щыхэкIыдахэм я фэеплъ махуэр. Илъэс 70 и пэкIэ фашистхэм яубыда Киев и Кьалэбгъуэм щызэтраукIуэу щытащ гъэр яща зауэлIрэ мамыру псэу цIыхуу мини 150-м щIигъу.

■ Илъэс 70 и пэкIэ Москва щызэхэтащ СССР-м, США-м, Инджылызым я лIыкIуэхэм я зэIущIэ, IэщэфащэкIэ зым адрейр кьызэригъэпэщурэ зэдэIэпыкъуным теухуауэ.

■ФокIадэм и 29 - 30-хэм Варшавэ (Польшэ) щызэхэтянущ «КъуэкIыпIэ зэдэлажьэныгъэ» Европэпсо программэм хэт къэралхэм я лIыщыкъэхэм я 2-нэ зэIущIэ.

■ФокIадэм и 29 - жэпуэгъуэм и 2-хэм Задар (Хорватие) ЮНЕСКО-м щригъэкIуэныжнущ псыщIагъ археологиемкIэ IX дунейпсо конгресс.

Дунейм и щытыкIэнур

«meteonovosti.ru» сайтым кьызэритымкIэ, нобэ Налшык пшэр техьэ-текIыIу щIыщытынущ, хуабэу махуэм градус 21-рэ, жэщым градус 12 щыIэнущ.

Пlакlэнэр зыгъэхъэзырыр **ГЪУЩIО Зарифи.**

Лъэпкъ Iущыгъэ:

Хьэ Iухыжьыгъуэм аргъуейр мэзтэ.

Ди республикэм теухуауэ

Мы гъэм и щыщхьэIу мазэм Къэбэрдей-Балъкъэрым щыIащ «Санкт-Петербург» и 5-нэ телеканалым «Момент истины» программэр зыгъэхьэзырыр и гупыр.

ЖУРНАЛИСТХЭМ я кьалэн нэхъыщхьэу щытар республикэм щIыхуэхэм я узынщагъэр хьумэныжмкIэ, щIэныгъэ егъэгъуэтыныжмкIэ, промышленностымрэ мэкъумэш хозяйствэмрэ зегъэужьыныжмкIэ зэхъуэкIыныгъэщIэу кьыщыхьуэм тепсэльыхьыныр щIащ.

«Момент истины» программэм Къэбэрдей-Балъкъэрым и социально-экономикэ щытыкIэм теухуауэ игъэхьэзыра нэтынм фыщеплъ хъунущ мы сайтымкIэ: **http://www.moment-istini.ru/proqram_archiv/?vid =254**

ДЕРБИТОВ Казбек.

Нартыхур Iуахыж

●Гъавэ-2011

Мы зэманым ирихьэлIэу Къэбэрдей-Балъкъэрым и мэкъумэш Iуэхущапlэхэм нартыхуу хасам и проценти 10-р кърахьаIэжыну хуэхъуащ. Абы щыгъраращ тонн мин 30-м нэблагъэ, гектар кьэс центнер 40 нэхърэ мынэхъ мащIэ къарити. Мы илъэсым дунейм и щытыкIэм сыт хуэдэу зимыхъуэжами, мэкъумэшыщIэхэр гъавэм и щытыкIэмрэ и бэвагъымкIэ арэзыхэщ.

АХЭР ЖЫЛАПIХЪЭРЭ Iуэсыпхъэу зэхэдзауэ гъавэ хъумапIэхэм ирагъашэ. ИужькIэ гъавэр зегъэкъабзэнущ, зегъэтущыжынущ, сэкъатынщэу зэрахъумэным хуэдэу. Псом хуэмыдэу нартыхуэ хъарынэ кьыщрахьаIэж Тэрч, Май, Прохладнэ, Бахъсэн районхэм. Бгылъэ хозяйствэхэм хэтъуэр щытгувэнущ, кьуршым пэгъунэгъу щIыпIэхэр сыт щыгъуи зэрынэхъ щIыIэм кьыхэкIыну.

Къэгъэлъэгъуапхэщ ди республикэм и хозяйствэхэм, къэнэ щымыIэу, езыхэм нартыхуу жылапхъэфIэкIэ зыкъызэрагъэпэщыжьыф эрыхъуар. ЩIэныгъэлIхэм кьызэралытэмкIэ, ар псори дызыщыгуфIыкIыпхъэ екъуалIэныгъащ. Нартыхуэ гъэкIыным зезыта Iуэхущапlэхэм гъэ бдзжандырылажьэхэмрэ адэкIи хущIэкъунущ зрагъэзгъуэтыжа лъагапIэр зэрамыгугъыпщынам.

ЖылапIхъэ хэпIлъыхьахэр кьэгъэкIыныр зи кьалэн нэхъыщхьэу щыт мэкъумэш Iуэхущапlэхэм ди республикэм и мызакъуэу, адрей щIыналъэхэми зэрадзэIэпыкъун зэфIэкI ябгъэдэлъщ. Мы зэманым ирихьэлIэу кIэрт Іофу гектар мини 9 Іуахыжащ, зы гектарым хуэзэу центнери 185-рэ кьытраxыу. Ар илъэс кIуам кьрахьаIэжам нэхърэ процент 5-кIэ нэхъыбэщ. ХадэхэкIэкмкIи хозяйствэхэм я Iуэхур нэхъ Iейкъым: гектар мин 15,5-м кьыщагъэкIахэр зэщIакъуэжащ. Абы кьытрахащ хадэхэкI зэмылIэужьыгъуэу тонн мин 300-м щIигъу.

КъБР-м Мэкъумэш хозяйствэмкIэ и министерствэм хэьыбар кьызэрядилъэщIамкIэ, гъавэмрэ хадэхэкIымрэ кьызытрахьыж щIыр зиII Iэу яIэ, ягъэIэщIэбэ, бжьыхьэсэ гъавэр зэрытрасэным хуэдэу. Техникэрэ дагъэтэсыныпхъэкIэ тхьэусыхафэ зиIэ мэкъумэш Iэнатlэхэм яхэтхэм.

ЛЪОСТЭН Музэ.

«Адыгэ псалъэр» къыфIэрыхьэну фыхуеймэ

Ди щIэджыкIакIуэ лъапIэхэ!

2012 гъэм и япэ илъэс ныкъуэм къыфIэрыхьэну газетхэм, журналхэм Iэ тедзэныр йокIуэкI.

Илъэс ныкъуэм ди газетым и уасэщ сом 356-рэ кIэнIейкIи 10-рэ.

«Адыгэ псалъэм» Iэ щытевдзэ хъунущ республикэм и пощт Iуэхущапlэ псоми.

Ди индексыр 51531

●Аруан куей

«Псынэ цIыкIум» и псы къабзэр

Аруан районым Псынабэ, Цыкуэд жылагъуэхэр ильэс еплIанэ хьуауэ псыкIэ кьыщыззэщIэпэщыр «Псынэ цIыку» ООО-рщ. Обществэм и кьалэныр дагъэнэщу егъэзащIэ, фIагъ зиIэ псы къабзэр цIыхуэхэм тэмэму яIэрегъэхьэ, уеблэмэ Iуэхутхьабзэм зэрызригъэубгъуну зэфIэкI бгъэдэлъщ.

ПСЫНАБЭМ и псы кIуапIэр километри 9, Псыкуэдым ейр километр 11 мэхъу. Дэтхэнэми зы сыхьэтым кьриубыдэу кубометр 40 кьыдеэшIей кьыщIэшыпIэ тIурытI кьыщагъэсэбэп. Ар жэщ-махуэм зы цIыхум тещIыхьауэ литр минитIым ноблагъэ.

«Жьы хьуа псы кIуапIэхэр зэхъуэкIын» федеральнэ программэм зэрыщыубзыхуам тету, иужькIей ильэситIым ахэр Псынабэм метр 1600-м, Псыкуэдым - 1300-м щахъуэжащ.

«Псынэ цIыкIу» ООО-м и унафэщI Шыбзыхьуэ Мухьэмэд зэрыжиIамкIэ, а жылагъуэхэм я Iэтащхьэхэм я гъусэу мы зэманым хоплъэ Псыкуэд кьуажэм зи пIалъэр икIа и кьыщIэшыпIэм и пIэкIэ щIэ ухуэным екьэлIа Iуэхум.

СОКЪУР Риммэ.

●Щlэныгъэ

Къэхутэныгъэщlэхэр утыку кърахьэ

УФ-м Егъэджныгъэмрэ щIныгъэмкIэ и министерствэм, Фундаментальнэ къэхутэныгъэхэмкIэ урысей фондым, Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетым зэгъусэу кьыззрагъэпэща IV дунейпсо щIэныгъэ-техникэ конференцыр КъБКъУ-м махущIкIэ щекIуэкIащ. «Электроникэм хэт микро-нанотехнологиехэр» конференцым кьрихьэлIащ щхьэкIэ и къалэнхэхэм, Германием, Израилым кьыкIа щIэныгъэлIхэр.

КОНФЕРЕНЦIР кьыщIэзгъуэнымкIэ КъБКъУ-м и ректор Къарэмырзэ Барэсбий жиIащ дяпэкIэ зэманым декIуу псэунур кьаготовэ компьютерхэмрэ роботхэмрэ я мыхьэнэр кьызыгурыIуэхэр зэрыарар.

- КъБКъУ-м микроэлектроникэмрэ компьютер технологиехэмкIэ и факультетыр зыми ещхькъым, - жиIащ ректорым. - Абы нэхъыбэу хьума щыхуащ классикэ университетхэм я лжьыгъэм и кьыщагъэсэбэп. Ар университетым и яп ректору щытам и фIыгъэкIэ, КъБКъУ-м щылажьащ зи щIэныгъэ зыща щIэныгъэлIхэр щыдэжьащ, къэхутэныгъэщIэхэм щытепсэльыхьащ КъБКъУ-м микроэлектроникэмрэ компьютер технологиехэмкIэ и факультетым и лабораторэхэм.

ЩIэныгъэм и унэтIныныгъэ 17-мкIэ IэщlагъэлIхэм ягъэхъэзыра лжьыгъэ 52-рэ утыку кьыщрахащ конференцым. Зэхуэсым кьрикIуа лжьыгъэр зэрыкупщlафIэр, щIэныгъэр зэманым лъэщIыхьэн папщIэ абы ирилажьэхэм я Iэдакъэщ Iэкlэр гъащIэм хэпщэн зэрыхуейр кьалытэу зэбгрыкIыжащ Налшык щыщэхуэса щIэныгъэлIхэр ЦIэрыIуэхэр.

НЭЩIЭПЫДЖЭ Замир.

●Гъуаздж э

Гуащэхэм я «зэхуэс»

Эльбрус къуажэм дэт Щэнхабзэмкlэ унэм кьыщызэIуаха гъэлъэгъуэныгъэм курыт еджапIэм сурэтыщI гъуаздж эмкIэ и егъэджакIуэ Москалевэ Светланэ *(сурэтым)* **утыку кьыщрихьащ и Iэдакъэщlэкl гуащэ гъэщIэгъуэным 20-м щигъу.**

- СэКУЭД щIауэ си хьуэпсапIэт гъуаздж эм ехьэлIауэ сыдэзыхьэх Iэхуэгъуэрэ хэIущIыIу кьэзыщI щхьэзакъуэ гъэлъэгъуэныгъэ кьыззэгъэпэщыну, - жиIэ Светланэ.

Нэхъ гугъур кьызыгъуэвдIэну унэтIныныгъэр кьыкIыжьырт, сыту жыпIэмэ егъэджакIуэм и Iэщ живопись, графикэ, прикладной гъуаздж эм Iэщlагъэжьжэр. Ауэ, кьызэрымыкIуэ гуэрым зрипщIыным ки зэрэ кьыхуикI бзылъхугъэр псысэм ухэзышэ хьэпшышхэр ищIыну тегушхуащ икIи илъэситIым и кIуэцIкIэ ищIащ гъэлъэгъуэныгъэм хигъэхьа гуащэхэр.

И лжьыгъэхэр Светланэ кьызыхищIыкI-хэри гъэщIэгъуэнщ: абы кьигъэсэбэпынкIэ мэхъу зыкIи мыщхьэпэжу кьыщIыхьэ хьэпшыпхэр. Псальэм папщIэ, тхылъымпIэм кьыхэщIыкIа псыIэфIыльэр, тхыпхъэщIыпхъэ дахэу зэIуца IуданэхэрэР, бзыхьэхуэхэр, уеблэмэ тхьэгъу, Iэльын кьутахэр. ЖыпIэнурахъэ, кьыпэIэхуэу хьуар. Зы гуащэм мазэкIэ щелэжь щыIэщ, зы тхьэмахуэм кьэзыр хьуэхэри яхэтщ. Лэжьыгъэ гугъущ Светланэ зыпэрытыр, утыку кьрихьа гуащэхэр игъэхьэзырыну и мурадхэм я Iыхьэ плIанэщ.

Москалевэ Светланэ Къэбэрдей-Балъкъэрым щыпсэу Iэнатlэм я таурыхьэр щыIэхуэхьэсэуэ я ягъэхьэзыр Тхылъэр егъэщIэращI. Мурадхэм щыщу XVIII лIэщIыгъуэр кьэзыгъэльагъэу гуащэхэр ищIыну, и Iэщlагъэм сабийхэр хуригъэджэну зэрригугъэр.

ДОГУЧАЕВЭ Ранетэ.

Къэбэрдей-Балъкъэрым и Президентым и пощт

Дыззрыт маззм и япэ махуэ 15-м хэрифыбдзу КъБР-м и Президентым и Интернет сайтым тхыгъэзу 162-рэ кърагъэщащ. Абыхэм ящыщу процент 32-р псэупIэм, процент 21-р псэупIэ-комунальнэ хозяйствэм и Iуэхутхэбзэхэр къызэрыхуащIэм, проценти 10-р лэжьапIэ зэрамыгъэуэтым ятеуухащ. Ди псэукIэр езыгъэфIэкIуэну къалытэ Iуэхугъуэхэмрэ проект зэмылIэужьыгъуэхэмрэ проценти 10-м къыхалъхьэ, проценти 9-р егъэджэныгъэм, проценти 7-р ухышащIэр хъумэным теуухащ, проценти 6-р мыхъумыщIагъэ зэмылIэужьыгъуэхэм ирохъэсыхэ, проценти 5-м КъБР-м и Президентым фIыщIэ къыхуащI.

НАЛШЫК щыщхэу Туменовэ М., Эндреевэ Ч. сымэ республикэм и Iэтащхьэм пIэлыкIэ зыкъыхуагъэзащэ щыгращ Аргудан уэрамымрэ Гипалэ и цIэр зезыхьэ уэрамымрэ тет унэхэм я пщIантIэм асфальт тралъхьэну. Мы Iуэхур зэхигъэкIыну КъБР-м и Президентым и пащ зэрыригъэлъхьам ипкъ иткIэ, Налшык къалэм окружным и щIыпIэ администрацэм и Iэтащхэ Хьэгъэ Залымджэрий къытыжа жуаупхм къызэрыщыгъэлъэгъуамкIэ, мы уэрамыр капитальнэу зэгъэнэщыжыныр, абы уэсыпс-уэшхыпсым я ежэхыпIэхэр щыкъуэдиныр «2009 - 2012 гъэхэм уэрамхэмрэ гъуэгуанэмрэ егъэфIэкIуэнэр, гъэзэгуэхэм шынагъэнэщу, щыIэкIуэнэр къызэгъэпэщыныр» программэм хагъэхьащ 2012 гъэм ирагъэкIуэкIыну Налшык щыIэныгъэхэм хиубыдэу.

Ислъамэй къуажэм щыпсэу Нэхущ А. КъБР-м и Президентым и сайтым кърилъхьа тхыгъэм къыщегъэлъагъуэ а жылагъуэр зэфэн псыкIэ гугъу зэрэщытым. Ар зэхихыжьи Къанокъуэ Арсен пщэрыль щищIауэ щытащ Бахьсэн муниципальнэ районым и щIыпIэ администрацэм и Iэтащхьэ Сыжажэ Хьэсэн. Абы къэзэрихамкIэ, апхуэдэ ныкъусныгъэр пэж дыдэу щыIащ псы къэщIэшыпIэм щагъэувэ насосыр тэмэму зэрымылажьэм къыхэкIыу. Иджы а Iэмэпсымэр зэрарызэкIащ икIи псыр жэщми махуэми щIым къыщIащ. Тхьэусыхафэр къэзытха цIыхубзыр зыдэс хьэблэр псы щыщIэкIыркъым.

Налшык щыщ Донченкэ Е. республикэм и Iэтащхьам гу лъригъэтащ Вольнэ Аул хьэблэм маршрут таксиуэ тетхэр зэрымыщIэм, абы къыхэкIыу щIыхуэр къэувыIэпIэхэм зэрыщыкIэтрихьэм. КъБР-м и Президентым пщэрылъ зэрыщищIам тету, а тхыгъэм жэуап иритыжащ Налшык къалэ округым и администрацэм и Iэтащхьэм. Абы зэритхымкIэ, жылагъуэ транспортыр Вольнэ Аул хьэблэм зэблэу къыхэмыкIыу щолажьэ, абыхэм графикыр къыщыгъэпэущ. Абы автобус мыкIнэр зытет маршруту тху иIэщ (№№ 5, 7, 20, 21, 27). А маршрутхэм тету махуэ къэс автобуси 117-рэ хуэдиз мэлажьэ.

Налшык дэс Джангуразовэ М. КъБР-м и Президентым мыпхуэдэ псалъэхэмкIэ зыкъыкъуагъэзэ: «Самотечнэ уэрамыр тес псомэ фIыщIэ пхудощI ди уэрамымр капитальнэу зэрызэрагъэпэщыжам папщIэ. Дэ ятIэмрэ шэд инахэмрэ дызэрамагъэкIуэу илъэс кудкIэ гугъу дехьати, иджы а псори ягъэзэкIуэжащ. Ди пщIантIэхэмрэ уэрамхэмрэ къэщIэрэщIэжащ. Ар Къэбэрдей-Балъкъэрыр зыужьыныгъэ гугъэм тету ятIонэрэ зэрыкIуатэр наIуэу къэзыгъэлъагъуэ щапхъэ пыухыкIащ».

Къущхьэ С. КъБР-м и Президентым фIыщIэ къыхуащI

Налшык къалэм и зоопаркэр зэрагъэпэщыжыну езыр зэщIалъэIуауэ щыта Iуэхур гулыситэныгъэ къызэрыкIынкъым, ауэ абы ди дежкIэ мыхьэнэ пыухыкIа иIэщ».

КъБР-м и Президентымрэ Правительствэмрэ я пресс-Iуэхущ1апIэ.

2011 гъэм жэпуэгъуэм и 18-м КъБР-м и япэ президент КIуэкIуэ Валерий Мухьэмэд и къуэр илъэс 70 ирикъунут, АдыгэлI гуащIафIэр, къэрал лэжьакIуэшхэр цIыхухэм фIыуэ ельагъурт, пщIэ къыхуащIырт.

Сурэтхэр **МАМИЙ Руслан** *трихащ.*

КъБР-м и Жылагъуэ палатэм и Советым и зэ гъэ зэIушIэр иджыблагъэ зэхэтащ. Абы Iуэхугъуэхым щыхэпIащ.

РЕСПУБЛИКЭМ и Жылагъуэ палатэм и тхьэмадэ **Тау Пщыкъан** ящыхьлъхьэри, зэжьыхьэм япэу щыIэпкърахащ Къэбэрдей-Балъкъэрым сабий зэчийфIэхэм зэрыщащэлэажьэ щыкIэр. КъБКъУм и профессор **ХъэжкIуэн Мурат** а Iуэхум теухуа пщалъэхабэ актхэм щытепсэлъыхьым къыхэлъащащ республикэм Егъэджэныгъэмрэ щIэныгъэмкIэ и министерствэм абы и лъэныкъуэкIэ куэд зэрыщIигъэкIыр. КъащIэтэмэ, университетым сабий зэчийфIэхэм я лицей къыщыщIэуахащ, конференцхэмрэ олимпиадэхэмрэ ирагъэкIуэкIащ, егъэджэныгъэр щрагъэфIакIуэ центрыр мэлажьэ, ныбжьыщIэхэм я зыужьыкIэр къыщэрапльыт щыкIэр яубзыхащ. Мы Iуэхум жыджэру хэ тщ щхьэхуэу щIэныгъэ щрагъэгъуэт къэрал Iуэхущ1апIэу 7-рэ мэнципалитетхэм ейуэ 107-рэ.

- Къэбэрдей-Балъкъэрым еджакIуэхэм я урысейпсо Iуэгугъуэхэр къыщыщэрагъэпэщ. Апхуэдэщ школакIуэхэм физикэмкIэ я къэралпсо олимпиадэр, автомодель спортымкIэ Урысей зэпеуэр, турист-лъэхэхутэхэм я лагерыр, илъэс кърес зэхашэ щIэныгъэ конференцыр, «Дышэ блэжьыей щыкIу» сабий анимацэ киномэ и дунейпсо фестивальр, Урысейм и еханэ щIалэгъуалэ Дельфийскэ джэгуакIэ хэр, журналист ныбжьыщIэхэм я Урысейпсо телекоммуникацэ олимпиадэр, спорт зэмылIэужьыгъуэхэмкIэ урысей, щIыналъэ зэхьэзэхуэхэр, нэгъуэщI куэдри, - жилащ Жылагъуэ палатэм хэт ХьэжкIуэн Мурат. - 2005 гъэ лъандэрэ школакIуэхэм я Урысейпсо олимпиадэм и етхуанэ кIэух Iыхьэм ди сабийхэр 12-рэ щыIэкIуащ. НыбжьыщIэ творчествэмкIэ, гъуазджэмкIэ, спортымкIэ екъуIэныгъэфIэхэр диIэми, математикэр зи лъабжьэ щIэныгъэхэмкIэ дыкъыкIэрокIу. ДинэкIэ абы гулыпIэ хэ ха хуэщIыпхъащ.

Къэпсэлъам къыхэзригъэлъэгъуамкIэ, Интернет-технологиехэр къагъэсэбэпурэ, сабий зэчийфIэхэм зэрадзлажьэ инновацIэ Iэмалхэм республикэм жыджэру зыщрагъэужь. «Кенгуру» дунейпсо математикэ джэгуакIэм - 10-нэ классхэм щIэсхэу еджакIуэ мин 12 - 14 хэтщ. 35-р нэгъабэ Урысейм щытекIуащ, 707-р нэхъыфIхэм хабжащ. УрысыбзэмкIэ олимпиадэм ильэс кърес ди еджакIуэ мини 5-м щIигъу хэтщ. Псальэм папщIэ, 2010 гъэм а Урысей зэпеуэм щыкIам ламIуэ 6800-рэ я зэфIэкIыным щепIальэкати, 21-м бжьыпэр щаубыдащ.

Сабий зэчийфIэхэр къахутэн мурадкIэ, 1 - 11-нэ классхэм щIэсхэм папщIэ «Щалэгъуалэм я чемпионат» зыфIащ Iуэхугъуэр ирагъэкIуэкI. Абы еджакIуэ мини 5-м щIигъу къызэщIеубыдэ. Пэ еджэгъуэ кIуам чемпионатым хэта ныбжьыщIэ 77-м федеральнэ мыхьэнэ зиIэ дипломхэр къыхуагъэфащащ (Ставрополь куейм 48-рэ). Хабзэ зэрыхъуэрэ, «Щалэгъуэ. ЩIэныгъэ. ЩIэнхабзэ» жыхуиIэ урысейпсо зэпеуэм республикэм и школакIуэхэр щыжьыджэрщ. Нэгъабэрейм 7-р щытекIуащ, 13-м саугъэт хэхаэр къыратхьащ, пшыкIузыр «ЩIэныгъэм хуач яп лъэбакъуэхэр» Урысейпсо конференцым япэ щыхъащ.

«Абыхэм Урысейр ирогушхуэ» тхыпльым республикэм и ешхыкIэ 37-рэ иратхащ.

- ЕджакIуэхэм щIэныгъэ творчествэмкIэ я федеральнэ центрым етщIыла Iэзгуфыцуныгъэм тету, ди ныбжьыщIэу 150-рэ зыкъ хэмхэм догъакIуэ, сабийхэм щхьэхуэу щадэлажьэ хэщIапIэхэр республикэм и куей пщыкIузым КъБКъУ-м щиIэщ. Абыхэм сайтхэр къащIыхуэзытухащ. А псор хьарзынэщ, ауэ дэ къытпэщытщ «Олимп» дисциплинэм хыхьэ математикэ предметым кууэ зеттыну, абыкIэ хэхъапхъьэ зэпеуэшхуэхэм ди ныбжьыщIэхэр жыджэру хуэдгъэхъэзырыну, - къыхигъэщащ ХьэжкIуэн Мурат.

- Сэ къызолъытэ ди хэкуэгъу, Нобель и саугъэтым и лауреат Геим Андрей и цIэр зезыхьэ физикэ-математикэ еджапIэ къызэрыгъэтхьэу, Ар сэбэпшхуэ зэрыхъунym шэч кьытехьэркъым.

КъБКъУ-м и профессор ХьэжкIуэн Мурат жиIаэмрэ къыхихъхьаХэмрэ зэпкъраха нэужь, ахэр унафэкIэ щIалъэбзыкIэ. ЗэIушIэм къыщызэрагъэпэщащ сабий зэчийфIэхэм зэрадэлажьэ щыкIэр зэкIэлъызыгъэкIуэну комиссэ. Абы и нэхъыжьщ Жылагъуэ палатэм и тхьэмадэм и къэдзэ **Федченко Людмилэ.**

Апхуэдэу республикэм и Жылагъуэ палатэм деж Мыкоммерцэ организацэхэм я совет къыщыщэрагъэпэщащ. Абы хэтщ Iуэхущ1апIэ зэмылIэужьыгъуэхэм я лIыкIуэ 51-рэ.

Советым диныгъащ экстремизмымрэ терроризмымрэ япэщIэтыныныкIэ къагъэувь кьалэнхэм щытепсэлъыхьыну зэхуэсыщхуэ къызэгъэпэщыщ зэрызыкIэм Iэмалыфхэр зэрыщIэнкIэ. Iэмалыфхэр зэрыщIэнкIэ къабзэщ, - жиIэ «Ленар»-м и генеральнэ унафэщI Къанкъуэ Хьэ-Iишэт. - Апхуэдэ Iуэху зезыхьэ пэрытым и фIыгъэкIэ, дэ гукъыдэжьышхуэ яIэу къыддолажьэ къэралым и офталмолог щIэрыIуэ хуэд. Абыхэм махуэ къэс къагъэхъуфIцIыхухэм я дежкIэ мыхьэнэшхуэ зиIэ телыджэ щIэныгъэ - абыхэм дуней пэмрэ нэхур ирагъэлъагъуэ.

Нэ узыфэ щынагъуэм Iэмальщ1эмкIэ еIэзэнымпыщIа япэ операцэхэр, Москва дэт клиникэ щIэрыIуэм, «Нэм и микрохирургие» жыхуаIэм, и дохутырэрэ хэту, зэуэ щекIуэкIащ Налшыкэ «Ленар»-м и къудамэр щылажьэ Псыхуабэ къалэми. Мы зэманым «Ленар»-м и отделыгъуэм щэщIауэ щIыхуэхэр къагъэсэбэп еIэзэнкIэщIэр. Абы къекIуалIэ щIыхуэхэм Iэмал ятIуэтыжх гъащIэм и Iэфыр иджырэ зыхащIэну, абы и пльыфэ псоми я нэкIэ епIэныну.

УЛЬЯНОВЭ Татьянэ.

● КъБР-м и Жылагъуэ палатэм

Жэрдэмхэр щыдаIыгъ

РЕСПУБЛИКЭМ и Жылагъуэ палатэм и тхьэмадэ **Тау Пщыкъан** ящыхьлъхьэри, зэжьыхьэм япэу щыIэпкърахащ Къэбэрдей-Балъкъэрым сабий зэчийфIэхэм зэрыщащэлэажьэ щыкIэр. КъБКъУм и профессор **ХъэжкIуэн Мурат** а Iуэхум теухуа пщалъэхабэ актхэм щытепсэлъыхьым къыхэлъащащ республикэм Егъэджэныгъэмрэ щIэныгъэмкIэ и министерствэм абы и лъэныкъуэкIэ куэд зэрыщIигъэкIыр. КъащIэтэмэ, университетым сабий зэчийфIэхэм я лицей къыщыщIэуахащ, конференцхэмрэ олимпиадэхэмрэ ирагъэкIуэкI, егъэджэныгъэр щрагъэфIакIуэ центрыр мэлажьэ, ныбжьыщIэхэм я зыужьыкIэр къыщэрапльыт щыкIэр яубзыхащ. Мы Iуэхум жыджэру хэ тщ щхьэхуэу щIэныгъэ щрагъэгъуэт къэрал Iуэхущ1апIэу 7-рэ мэнципалитетхэм ейуэ 107-рэ.

- Къэбэрдей-Балъкъэрым еджакIуэхэм я урысейпсо Iуэгугъуэхэр къыщыщэрагъэпэщ. Апхуэдэщ школакIуэхэм физикэмкIэ я къэралпсо олимпиадэр, автомодель спортымкIэ Урысей зэпеуэр, турист-лъэхэхутэхэм я лагерыр, илъэс кърес зэхашэ щIэныгъэ конференцыр, «Дышэ блэжьыей щыкIу» сабий анимацэ киномэ и дунейпсо фестивальр, Урысейм и еханэ щIалэгъуалэ Дельфийскэ джэгуакIэ хэр, журналист ныбжьыщIэхэм я Урысейпсо телекоммуникацэ олимпиадэр, спорт зэмылIэужьыгъуэхэмкIэ урысей, щIыналъэ зэхьэзэхуэхэр, нэгъуэщI куэдри, - жиIащ Жылагъуэ палатэм хэт ХьэжкIуэн Мурат. - 2005 гъэ лъандэрэ школакIуэхэм я Урысейпсо олимпиадэм и етхуанэ кIэух Iыхьэм ди сабийхэр 12-рэ щыIэкIуащ. НыбжьыщIэ творчествэмкIэ, гъуазджэмкIэ, спортымкIэ екъуIэныгъэфIэхэр диIэми, математикэр зи лъабжьэ щIэныгъэхэмкIэ дыкъыкIэрокIу. ДинэкIэ абы гулыпIэ хэ ха хуэщIыпхъащ.

Къэпсэлъам къыхэзригъэлъэгъуамкIэ, Интернет-технологиехэр къагъэсэбэпурэ, сабий зэчийфIэхэм зэрадзлажьэ инновацIэ Iэмалхэм республикэм жыджэру зыщрагъэужь. «Кенгуру» дунейпсо математикэ джэгуакIэм - 10-нэ классхэм щIэсхэу еджакIуэ мин 12 - 14 хэтщ. 35-р нэгъабэ Урысейм щытекIуащ, 707-р нэхъыфIхэм хабжащ. УрысыбзэмкIэ олимпиадэм ильэс кърес ди еджакIуэ мини 5-м щIигъу хэтщ. Псальэм папщIэ, 2010 гъэм а Урысей зэпеуэм щыкIам ламIуэ 6800-рэ я зэфIэкIым щепIальэкати, 21-м бжьыпэр щаубыдащ.

Сабий зэчийфIэхэр къахутэн мурадкIэ, 1 - 11-нэ классхэм щIэсхэм папщIэ «Щалэгъуалэм я чемпионат» зыфIащ Iуэхугъуэр ирагъэкIуэкI. Абы еджакIуэ мини 5-м щIигъу къызэщIеубыдэ. Пэ еджэгъуэ кIуам чемпионатым хэта ныбжьыщIэ 77-м федеральнэ мыхьэнэ зиIэ дипломхэр къыхуагъэфащащ (Ставрополь куейм 48-рэ). Хабзэ зэрыхъуэрэ, «Щалэгъуэ. ЩIэныгъэ. ЩIэнхабзэ» жыхуиIэ урысейпсо зэпеуэм республикэм и школакIуэхэр щыжьыджэрщ. Нэгъабэрейм 7-р щытекIуащ, 13-м саугъэт хэхаэр къыратхьащ, пшыкIузыр «ЩIэныгъэм хуач яп лъэбакъуэхэр» Урысейпсо конференцым япэ щыхъащ.

«Абыхэм Урысейр ирогушхуэ» тхыпльым республикэм и ешхыкIэ 37-рэ иратхащ.

- ЕджакIуэхэм щIэныгъэ творчествэмкIэ я федеральнэ центрым етщIыла Iэзгуфыцуныгъэм тету, ди ныбжьыщIэу 150-рэ зыкъ хэмхэм догъакIуэ, сабийхэм щхьэхуэу щадэлажьэ хэщIапIэхэр республикэм и куей пщыкIузым КъБКъУ-м щиIэщ. Абыхэм сайтхэр къащIыхуэзытухащ. А псор хьарзынэщ, ауэ дэ къытпэщытщ «Олимп» дисциплинэм хыхьэ математикэ предметым кууэ зеттыну, абыкIэ хэхъапхъьэ зэпеуэшхуэхэм ди ныбжьыщIэхэр жыджэру хуэдгъэхъэзырыну, - къыхигъэщащ ХьэжкIуэн Мурат.

- Сэ къызолъытэ ди хэкуэгъу, Нобель и саугъэтым и лауреат Геим Андрей и цIэр зезыхьэ физикэ-математикэ еджапIэ къызэрыгъэтхьэу, Ар сэбэпшхуэ зэрыхъунym шэч кьытехьэркъым.

КъБКъУ-м и профессор ХьэжкIуэн Мурат жиIаэмрэ къыхихъхьаХэмрэ зэпкъраха нэужь, ахэр унафэкIэ щIалъэбзыкIэ. ЗэIушIэм къыщызэрагъэпэщащ сабий зэчийфIэхэм зэрадзлажьэ щыкIэр зэкIэлъызыгъэкIуэну комиссэ. Абы и нэхъыжьщ Жылагъуэ палатэм и тхьэмадэм и къэдзэ **Федченко Людмилэ.**

Апхуэдэу республикэм и Жылагъуэ палатэм деж Мыкоммерцэ организацэхэм я совет къыщыщэрагъэпэщащ. Абы хэтщ Iуэхущ1апIэ зэмылIэужьыгъуэхэм я лIыкIуэ 51-рэ.

Советым диныгъащ экстремизмымрэ терроризмымрэ япэщIэтыныныкIэ къагъэувь кьалэнхэм щытепсэлъыхьыну зэхуэсыщхуэ къызэгъэпэщыщ зэрызыкIэм Iэмалыфхэр зэрыщIэнкIэ. Iэмалыфхэр зэрыщIэнкIэ къабзэщ, - жиIэ «Ленар»-м и генеральнэ унафэщI Къанкъуэ Хьэ-Iишэт. - Апхуэдэ Iуэху зезыхьэ пэрытым и фIыгъэкIэ, дэ гукъыдэжьышхуэ яIэу къыддолажьэ къэралым и офталмолог щIэрыIуэ хуэд. Абыхэм махуэ къэс къагъэхъуфIцIыхухэм я дежкIэ мыхьэнэшхуэ зиIэ телыджэ щIэныгъэ - абыхэм дуней пэмрэ нэхур ирагъэлъагъуэ.

Нэ узыфэ щынагъуэм Iэмальщ1эмкIэ еIэзэнымпыщIа япэ операцэхэр, Москва дэт клиникэ щIэрыIуэм, «Нэм и микрохирургие» жыхуаIэм, и дохутырэрэ хэту, зэуэ щекIуэкIащ Налшыкэ «Ленар»-м и къудамэр щылажьэ Псыхуабэ къалэми. Мы зэманым «Ленар»-м и отделыгъуэм щэщIауэ щIыхуэхэр къагъэсэбэп еIэзэнкIэщIэр. Абы къекIуалIэ щIыхуэхэм Iэмал ятIуэтыжх гъащIэм и Iэфыр иджырэ зыхащIэну, абы и пльыфэ псоми я нэкIэ епIэныну.

УЛЬЯНОВЭ Татьянэ.

● Пресс-конференцхэр

Зэфiагъэкiахэм щыхоплъэж, Iуэху зехьэкiэм щыхурагъаджэ

«Къэбэрдей-Балъкъэрым и Бизнес-инкубатор» къэрал Iуэхущ1апIэм фокIадэм и 22-м щыIэзэхэтащ «Кавказ Ищхъэрэм хъэрыфэтыщIэ Iэнатl» щыкIымрэ къурытымрэ зыщегъэужьыныкIэ жэрдэм» проектыр гъэзэщIа зэрыхъум теухуа пресс-конференц. Абы хэтащ LFS Financial Systems GMBH консалтинг фирэмэ и банк чэнджэщэгъу нэхъыжь Ларионов Александр, а Iуэхущ1апIэм и Iэщ1агъэлI Жарковэ Викт оирэ, Урысейм Микрофинансымкlэ и центрым бизнесым зегъэужьыныкIэ и Iэнатlэм и унафэщI Ким Надеждэ, КъБР-м Экономикэ зыужьныгъэмрэ сатумкIэ и мини терствэм и къудамэм и Iэтащхьэ Лис у Еленэ, ВТБ 24-м и щIыналъэ хэщIапIэм и тхьэмадэ У рысламэт Валерэ сымэ.

ЗЭIУЩIЭР езыгъэкIуэна, «КъБР-м хъэрыфэтыщIэ Iуэхур щыцIэныгъэныкIэ центр» НПО-м и Iэтащхьэ Къыпащокъуэ Альберт зэрыжиIамкIэ, Европэ зэгугъэныгъэмрэ Урысей Федерацэм и Правительствэмрэ 2006 гъэм кьащтащ Кавказ Ищхъэрэм и экономикэ, социальнэ инфраструктурэр зэтегъэувэжыным теухуа программэ. Европэ комиссэм Мэкхуу щIэ хэщIапIэмрэ реконструкцэмрэ зыужьныныгъэмкIэ Европэ банкымрэ зэуIуу Iуэхум яужь ихьэри, мы жэрдэмыр кьыхалъхьащ икIи 2008 гъэм и жэпуэгъуэм зэгурыIэныгъэ зэращIылащ. Абы ипкъ иткIэ, Кавказ Ищхъэрэм хъэрыфэтыщIэ Iэнатlэ щыкIымрэ курытымрэ зыщегъэужьыным Европэ банкым еврэ мелуани 4,5-рэ хухихащ. Апхуэдэу ЕБРР-м, ВТБ 24-м, «Урысейм и мэжлисым и ОАО-м, «КъущхьэщIэныгъэ» банкым, «ФИНК А» акционер обществэ зэIухам зэрыщэдлэжьэнym теухуа зэгурыIуныгъэхэр зэращIылащ. Проектыр щыхуIэ къыщыхъуэгъэнэщыр LFS Financial Systems GMBH консалтинг компаниерщ. Ар 2009 гъэм фокIадэм и 1-м гъэзэщIэн щIадзащ икIи мы илъэсым и дыгъэгъэзэм зэфIагъэкIыну трауухащ.

- Урысейм Микрофинансымкlэ и центрымрэ Реконструкцэмрэ зыужьныныгъэмкIэ Европэ банкымрэ я Iэщ1агъэлIхэр тщIыгъуу проектым и рынокыр зыхуэдэр кууэ дджащ. КъыщэрытухтамкIэ, Кавказ Ищхъэрэм и хъэрыфэтыщIэ Iэнатlэ щыкIымрэ курытымрэ хуагъэзэжащ. Абы и къэрал финанс Iуэхутхэбзэхэр щащIэщ, абыхэм Iэмал имыIэу зегъэужьгъэн хуейщ. Проектыр гъэзэщIэн зэрыщIэдзэрэ Осетие Ищхъэрэ-Аланием, Къэбэрдей-Балъкъэрым, Ставрополь краймэ хьарзынэу дадолажьэ. Абыхэм сом мелуан 582,7-м хуэзэ кредиту 924-рэ щыттащ. Апхуэдэу Iэнатlэ мыинхэмрэ курытхэмрэ мыльку яхуэхьыжкIэ щыкIэ банкымрэ, банкыщ ыбымэт организацэхэм я зэфIэкIым юдгъэхьэн ядоредкIэ, программэ хэхам тету абыхэм ди чэнджэщэгъу ядоихьэлIэ, - кьнгъэльэгъуащ Лариосов Александр.

КъБР-м Экономикэ зыужьныныгъэмрэ сатумкIэ и министерствэм хъэрыфэтыщIэхэр дэIыгъныкIэ и къудамэм и унафэщI Ким Надеждэ кьызэрилъытэмкIэ, кьалэн нэхъыдащхьэ дыдэхэм ящыщ Iуэхущ1апIэ щыкIуэмрэ я курытхэмрэ я зыужьныкIэм унэтIныныгъащIэхэр хэлъхьэныр.

- Кавказ Ищхъэрэм и щIыналъэхэм я социально-экономикэ зыужьныныгъэр нэрылъагъуэу щIэзыгъэхьэжьыныгъэмкIэ Iэмалхэр сыт и лъэныкъуэкIи дэтIыгъпхъэщ. Дэ дыщIыгъуазэщ программэ хэхахэм зэрыщыгъэзыхуам хуэдэу, банк кредитхэ зэрэ лизинг зэгурыIуэныгъэхэмрэ ямкъ иткIэ, щыхуэм щхьэщатыкI ахъшэм, гъэльэгъуэныгъэхэм щыхэтхэм деж бэдзэнкIэ кьыдэтхэ гъэщIыхьэуэ хуэдэм щыщ Iыхьэхэр Къэбэрдей-Балъкъэрым, Ставрополь краймрэ я щIыналъэ щыщ Iыхьэ щыщIыхьэ зэрыщыгъэзыхьэрэ Хьэрэмэ Аслан, Ищхъэрэм и щIыналъэхэм, Кавказ Ищхъэрэм и щIыналъэхэм, Къэбэрдей-Балъкъэрри хыхьэу, Iэнатlэ щыкIымрэ зыщрагъэужь. Хамэ къэралхэм щыщ компаниехэм ящIыгъу, щIыпIэ бизнесым дяпэкIэ мыльку нэхъыбэ хуэзащIагъэуIуэну я мурадщ. Кьалэ мыинхэм я къэрал финансымкIэ щыкIымрэ я Iуэхущ1апIэмрэ зэрыщIэдлажьэм, Кавказ Ищхъэрэм и щIыналъэхэм, Къэбэрдей-Балъкъэрри хыхьэу, Iэнатlэ щыкIымрэ зыщрагъэужь. Хамэ къэралхэм щыщ компаниехэм ящIыгъу, щIыпIэ бизнесым дяпэкIэ мыльку нэхъыбэ хуэзащIагъэуIуэну я мурадщ. Кьалэ мыинхэм я къэрал финансымкIэ щыкIымрэ я Iуэхущ1апIэмрэ зэрыщIэдлажьэм, Кавказ Ищхъэрэм и щIыналъэхэм, Къэбэрдей-Балъкъэрри хыхьэу, Iэнатlэ щыкIымрэ зыщрагъэужь. Хамэ къэралхэм щыщ компаниемэн

Экономикэ Политикэ

Махуэку

Кавказ Ищхъэрэ Жылагъуэ Iуэху

●Хэхыныгъэхэр

Уэзрытекiуэну Iэмалхэр

«Хэхыныгъэ хэмрэ фыз къэшэныфмрэ я гъэкIэ узыпсэлъар къыщохъу: дIэр ззэзмызэщи», - жи- Iэгъащ американ комик щIэныгъэ Роджерс У илдс. А псаулъхэм дигу къагъэкIыж ЖКХ-м и уасхэм щыхагъэхъуэну щIалъэр зэрагъэIэпхъуэнум теуХуауэ Правительствэм и Унафэщ Путин Владимир жиIаэр.

СIУДЕНТ ХЭР нэжэгуаэу щыпсэр ары сесснер нухыу адрейр къэсыхукIэщ, ауэ хэкIуэ хэм апхуэдэ дэрэжэгъуэ щагъуэтыр зи чэзу хэхыныгъэ хэр къэблэгъа нужьщ. Дэтхэнэ щыхэрэ зэуэ нэхъыу зэфIэкIыщхуэ зыбгъэдэлъ лIакъуэлIэщ. Псори хуеищ ар дахьхъыну. АрщхьэкIэ бюллетеныр урнэм къыщэрихутэщ, псори зэуэ мэкIуэдыж, хэхакIуэрэ я пIэ ирагъэувэж.

Сэ есГъэлейуэ фи гугъэ? Абы щыгъэм фыкъеджэ къэхуам. Урысеим и Министрхэм я Кабинетым и Iэтащхьэ Путин Владимир нужьрей зэIуцIэм щыжиIащ инфляцIэм ерыщу пэщIэтын хуейуэ. Ар зрагъэхъуIэн папщIэ ящIэн хуейр къыздрыгуэкI дыдэщ: коммунальнэ Iуэхутхьбзэхэм я уасэм щыхэгъэхъуэн хуейр щышылэм и 1-ркъым, атIэ бадзэуэгъуэм и 1-рщ.

Нэхъапэм сыт хуэдэу зэрыщытар? Урысейхэм илъэсыщIэ зыгъэпсэхуГъуэ махуипщIыр яухырти, зэуэ я щIэхъэхэм гъуэн къат ехуэрт - коммунальнэ уасэхэр рагъэтэм хуэдэу псынщIэ дыдэу дзуейрт. Абыи къыщынэртэкъым. Захуагъэ дыдэ хэлъу Путин Владимир зэрыжиIащи, «иIъэсым зэрыщIидзэу инфляцIэм зричырт». АтIэ иджы псори насыпыфIэ дыхъуну? Щыхуэхэр жэщIкIэ къыхэмыщIыкIыу жей хъунущ 2012 гъэм и гъэмахуэкIэр къэсыхукIэ - уасэр къыщалэтыныр балдзэуэгъуэм и 1-рщ. Правительствэм и Iэтащхьэ Путин Владимир министрхэм зэрагуригъэIуащи, «а пIэ хъэнэм энергиеу къагъэсэбэпыр мащIэ щыIэ икIи уасэхэм зэрыхэхъуэр щыхуэхэм апхуэдэу зэтегупIэнукъым».

Зызымысыжынщ: сэ уасэхэмрэ инфляцIэмрэ хэсщIыкIыр мащIэщ. АрщхьэкIэ сегупсысащ: «Урысей зэкъуэт» партым нэгъэщIуэ унафэ кIымыщтэмэ, 2012 гъэм и гъэмахуэм нужькIэ япэ щыкIэ бжьыхьэр, итIанэ щIымащэкъуэ къэкIуэнуц, апхуэдэу щIыщытIкIэ, щIыщхьэкIэ сегупсысащ: «Урысей зэкъуэт» партым нэгъэщIуэ унафэ кIым

Дунейм и зэхэлъыкIэмрэ и къекIуэкIыкIамрэ

Хъыбар

Мыр си анэ нэхъыжь Мадинэт къыджIэу щытауэ си гум кIинэжащи сотхыж.

СИ АДЭ Нало Мыхьэмэт Къубатий и къуэм (1870 - 1942) и щхьэгъуса Жылау Мадинэт Елмырзэ и пхъур 1875 гъэм Болэтэй къуажэм щIэныгъэ зиIэхэм ящыщ тэкъым. Абы сыт ищIэми - ар хабзи, дини, псэукIи, лэжьэкIи, Iуэрыдуати ирехъу - ищIэр ижь пIыандзэ адыгэм къадекIуэкI щIэныгъэрат. ПIазутIэ мыгъэр 1937 гъэм дигъэгъазэм и 12-м дунейм ехьжащ, Пэскэн адрыщIым (Пэскэн-2) дэсу пхъурт! къыщIэнэри – Балъкъэр Ланэрэ СаукIуий ФатIимэтрэ (дэ дызэреджэр Бабыхут).

Си анэ дыдэм, Молэмусэ Исмел-хъэжьи ипхъу МащIэ (жылэр кIыхьэреджэр Дыгъат, дэ нанэ жыгIэр) Налохэ дыкъыщилъхуар зэкъуэшитIрэ ди шыпхъу закъуэмрэщ: ди нэхъыжь Уэлий мыгъэр, ди курыт Къарэ, я нэхъыщIэ сэ. Дэ ящыгъэ пIэм къыщIэтх щIэныгъэ тIэкIур унэм щыдгъэхъыбарыжIрт, зым ищIэр адрейм хуиIуатэу:

- ЩIыр, хъарбызым хуэдэу, зэпэхъурейщи мэкIэрахъуэ, кхъухэпIэмкIэ щыIэр кхъуекIыпIэмкIэ къакIуэу. Дыгъэм хуэгъэза пIэныкьуэр махуэрэ нэхуу, адрей пIэныкьуэр ящыщэ кIыдрIу. Апхуэдэу кIэрахъуэ ЩIым Дыгъэм и хъуреягъри кьелъэтыхь... - жIеIэт.

- ЩIым Дыгъэр кьилъэтыхьмэ, сыту Iулъэту емыжьжэр? – жIеIэрти, ар ПIазутIэ къытхуидэртэкъым.

- Дыгъэм Iэщ1экIыбгъуэ ящыщ, - пэддзыжьырт дэри.

- Мо тепщэм хуэдиз фIэкIа мыхьэм мыр зи инагъ щIыщ иIыгъыуи? ПщIышхуэщ, Тхьэ!..

Ар зэрыщытыр мыращ, делэхэ, фыщымыуэ:

Мы дунейм гъуни нэзи имыIэу, лъащIи щIэмыту тенджжыщ. А тенджжыщ жьым зэрамыщIэжу шыльэгу абрагъуэ тесщ йорсри. А шыльэгъм апхуэдизи и инагъщи, и гъунэижьым укъыщежьэу и Гъунэ сэмэгум унэсын щхьэкIэ, шагъдийм и жэрыкIэ ильэс мин миным щIигъукIэ ужэн хуейщ, къэувыIэ уимыIэу. Абы и щIыбым жыги удзи къытеклэрыкьым, псым щежьэхьрыкьым, ауэ шыльэгум и щIыIум зэрамыщIэжу ви абрагъуищ тетщ, бжьэисэ хъужажэу, я щхьэхэр тенджызымкIэ гъэзаеу, ауэ щыми я кIэхэр зэпыщIауэ, ещIу псым хэмыльъэн щхьэкIэ. Ахэр шыльэгум елъэмэ, дунейр къутэжауэ аращ. А выжьищым я бжьакъуэ исахэм тельщ щIыр, аращ щIыр тенджызым хэхуэу имытхьэлэу зыIыгъыр. А выхэм я зыр псы ефэну загъэщхьмэ е я лъакъуэ ешам зрагъэгъэпсэхуну яIэтэмэ, щIыр мэхъеи.

А щIыр фэ фызэригугъу хъарбыз зэпэхъурейкъым, ар зэрыхъурейр шэрхъым ещхьыщ. Хъуэу, ар нэхъ зэщхьынур тебэрат, тебэр бгъуэ зэтету щытамэ. ЩIыр кьаткьату зэтетщ, кьатитIу хъуэу. И щIыIу кьатым дэдытесщ. Ди щIагъым къыщIэт кьатихми дэ дэщхьу цIыху щопсэу, гъавэ ящIэу, жыг яжъкIыу, Iэщ ягъэхъуу, гуащэщ. Дыкьым щIэныгъэ щежэхъым Псыхъуэгуащэ зырыз яIэщ, тенджызыми иIэщ гуащэ, Хыгуащэкlэ еджэу. Тхьэхэм я Iуэхутхьэбзащ1эу мэзхэм щIэсщ, кьуршхэм исщ тхьэIухудхэр. Ахэр хъыджэбз дахэ защIэщ, пцIанабзэу жыгхэм тесу, щIым къыщакIухьу, щIалэ делэ къахуэзэмэ ягъэгъуащэу. ТхьэIухудхэм нэрымыльэрыпсыр защIырт.

Дунейр цIыхури къэзыгъэщIар Тхьэшхэущ, зыкъутэжьнырри Тхьэшхэущ.

ЩIым цIыху цIыкIур къытехьэн и пэкIэ тетар иныжьхэмрэ ящыщ.

Иныжьхэр азэн джапIэм хуэдизу инхэт, иныкъуэхэм щхьищ ящIэрт, адрейхэм щхьибл яфIэту, зы щхьэ фIэкI зыфIэмыт гуэрхэри яхэту. Ауэ щхьэ куэд яфIэт пэтми делэжьхэт, гупсысэ ямыIэу. Абыхэм щIыри, жыгхэри, псэущхьэхэри яшхыурэ, лэжьыгъэ лъэпкъи ямылэжьыгъэ псэурти, ТхьэшхэущI игу къэйбгъэри, нартхэр къариутIыпщщ абы, абыхэм зэтраукIэри, ЩIыр кьабзэу къахуэнащ. ЦIыху цIыкIур нартхэм кьатепщIыкIащ.

Нартхэм я зэманым ЩIым тетащ цIыкIужьеIр лъэпкъ гуэр, испыкIэ еджэу. Ахэр, жьгъей щхьэкIэ, Iущхэт, лIыгъи яхэлът. Испыхэм ялпхъу нартхэм кьыщашэщыIащ, я дахагъэмрэ я Iущагъымрэ щхьэкIэ. Абы къыхэкIыу нартыпхъухэр жагъуэгъу яхуэхъури, испыхэр абы текIуэджащ.

Нартхэм иныжьхэр ЩIым трагъэкъэбзыкIа нэхъжькIэ, благъуэхэр ящыкъ йохьэ. Благъуэхэр куэд хъурт, кьуажэ къэс зы хуэзэу. Благъуэр мэжэлIамэ, къэпщыртри, кьуажэр хъурейуэ кьыгъэIыпIыпхъыкьыртри. Фочым, псим, гъави щхьэдамыгъэхьэу ярубыдырт. Хъыджэбз дахэ хуашэу ирамыгъэшхуэу IукIыжьыстхьэри. Дахэ дыдэ кIэрIыам Iэхъуртэжьым. ЦIыхухэр псы щхьэкIэ лIэуэ, шхыныншэу къызэхэкуэ, зэрыбэуэн жьы ямыгъэутыж хуауэ - Iэхъур абы нэсамэ, сыт ящIэжьынт? - япхъухэм щышу нэхъ тхьэIухудыр хуаIэрти Iурадзэрт. Зигъэн щIа нэужь Iупщыжьырт. Благъуэхэм куэдрэ еэзуащ нартхэр икIи ятекIуэри ягъэкIуэдащ.

Нартхэр нартыхуи текIуэдэжащ жаIэ, ауэ сэ сщIэркъым. ЕтIуанэ абыхэм я кIуэдыжькIэ хъуар.

ЦIыхум ЩIыр кьахуэнащ нэужь, дунейр тIэу кьутэжащ: япэ кьутэжыгъуэм жьыкIэщ зэрыкьутэжар. Тхьэшхэу и Iунафэкlэ Жьытхъэ абрамыгъэхэр бжэныцрэ хъэцыпэу зэрихьэу жьышхуэ кIиутIыпщри, абы дунейр икъутэжащ. Ауэ лIыфI гуэр кьыкъэкIри, абы и бынунэр кьурш бгъэунщIагъ кIум щIигъапщкIуэри, кьригъэпщ абы, а бынунэм кьатепщIыкIыжащ цIыху цIыкIур. А лIым и цIэр зэхэсхауэ сщIэжьркъым. ЕтIуанэ кьутэжыгъуэм псыкIэ кьутэжащ. Абы щыгъуэ Нухь кхъуэхьшхуэ ищIри, и бынунэр иригъэтIысхьащ, псэущхьэу щыIэм щыщи иригъэтIысхьащ, итIанэ тенджжыз кьащIэуэри, кхъухьэ ирихьэжьэри илъэскIэ кьрихьэкIащ. А кхъухьэм итIысхьэн хуеят хьэри, арщхьэкIэ кхыкIэрыхури тенджжым кьыхэнащ. Псыр ущхьэку кхъухьэм кIэльесащ хьэвыр, «Нуухь! Нуухь!» - жиIэурэ джэуэ. Иджыри ар щыбгъкIэ «Нухь» псальэр и бум кьыхэIуэкI. ЕсыкIэкIэ Iэзэт, езыри кьарукIэ лъэщти, дунейр кьутэжьым кьелащ. Аращ абы ыкьи щIыфащари.

Иджыри ещанэ зыгъэгъэнсэхуну яIэтэмэ, ЩIыр мэхъеи.

А ЩIыр фэ фызэригугъу хъарбыз зэпэхъурейкъым, ар зэрыхъурейр шэрхъым ещхьыщ. Хъуэу, ар нэхъ зэщхьынур тебэрат, тебэр бгъуэ зэтету щытамэ. ЩIыр кьаткьату зэтетщ, кьатитIу хъуэу. И щIыIу кьатым дэдытесщ. Ди щIагъым къыщIэт кьатихми дэ дэщхьу цIыху щопсэу, гъавэ ящIэу, жыг яжъкIыу, Iэщ ягъэхъуу, лажьэрэ шхэжьу. ЩIым и гъунэ дыдэм зы жыгышхуэ тетщ, и щхьэкIэр уафэм щIоуэу, абы зы бгъэшхуэжь тесыжщ, дамибл тету, тыраехыр кьиутIыфын ещхьу, лъэщу. Абы етIуанэ кьатми, ещанэми, еплIанэми, етхуанэми, еханэми, ебланэми урихьэхыу укъыдрихьеижьыфынущ, фIыуэ бгъашхэмэ. Кьатиблми апхуэдэ бгъэжь зырыз яIэщ.

Тебэм ещхьу хъурей ЩIым Уафэ къащхъэуэр, фальэм ещхьу, кхыщхьэщыIубащи, Iахуэкlэ Уафэ щIагъым Дыгъэр щыхэокIуэ, кхъухьэпIэмкIэ кхъыщщIэкIрэ кхъухьэпIэмкIэ щыкъхьжьжу. Жэщым Мазэр щызэокIуэ, абы ещхыкьркъабзэу. Жэщкlэ вагъуэ цIыкIуэр зырызурэ уафэм кхъргъэтIысхьэ, пщэдджьжьым ирахьж. Уафэ щIагъым пшэ куэд щIэтщ, пшэ хужьи, пшэ гъуабжи, пшэ фIыцIи. Пшэ фIыцIэм благъуэ хэсщи, абы зэмзэмкIэрэ е Дыгъэр еубыд, е Мазэр еубыд. Апхуэдэхэм дежь цIыхухэр кIийгуоуэ узрамым кьытолъадэ, тасхэм башкIэ еуэурэ ягъэзу ину, фочэ зиIэхэр, фочкIэ доуей, цIыхубзхэр Тхьэм иолъэIу – апхуэдэурэ благъуэр ягъащтэ, ягъэшIыгъэ. Ящыгъэмрэ Мазэмрэ ирамыгъэтхьэлэу, ирамыгъэшхыу кьыIэщIагъэкIыж.

ИльэсымиздэкIэ щыIэр гуэрым уафэ щхьэгъубжэр зэIуахри Гъуэбжэгъуэщыр кьрауэтIыпIащхъ. Гъуэбжэгъуэщ хужьыр Тхьэшхуэ и нурщ. Зы дакьикъэщ ар кьиузэрепсыхьыр, дакъикъэр зэрыфIэкIыу, щхьэгъубжэр зэхуащIыжь. Гъуэбжэгъуэщыр кьыщепсым дежь Тхьэшхуэ, сыткIэ уельэIуми, ущIелъэIуар кьыпхуещIэ. ЛIы гуэрым куэдрэ зэхихьыт «шыIэ зиIэм насыпи иIэщ» - жаIэуи, щхьэгъубжэ зэIуахам и щхьэр кьыдэгъэжауэ илъэскIэ Iуэбжэгъуэщым пэпIэщ, «Ялыхь, шыIэныгъэ кьызэт!» - жиIэу елъэIуну. Арщхьэкlэ Гъуэбжэгъуэщыр къыщытепсэм, Iэнкун хъури, «шыIэныгъэм» и пIэкIэ «шхыIэныгъэ» жиIэри, шхыIэну и фызым тепхъуауэ нэху кьеклащ, жи.

ЩIым кьытелуба уафэм и щIыIум кьытесщ ЩыIэпри, Уащхъуэ-Мыващхъуэ КIаГъунэри, Iилэри. Абыхэм уафэр ягъэгъуагъуэ, мывэ зэрагъажэурэ, уафэр ягъэхьэупскI, �щIыблэр ягъауэ, уэшхри кьрагъэшх, уэсри ЩIагъэлъщ, Гъэгъу кьрагъэх. Уэгъу хъумэ, цIыхухэм зэкIэщагущэ кьрашэкI, Тхьэм елъэIуурэ: «Хьэнцэгущэ зыдошэрэ, Ялыхь, уэшх кьеГъащэщхI» - жаIэурэ. Хьэнцэгущэри тхьэщ, ауэ бзылъхугъащ, аращ абы гуащэкIэ щIеджэр. Ари уафэм тесу жаIэ.

Уафэри блыуэ зэщхьэщытщ, ебланэм Тхьэшхуэ щIытесщ, дуней псори Iэщ1элъу.

Мыдрей тхьэхэр ЩIым тесщ: ТхьэгъэлэдЖ гъавэ есэ, Амыщ Iэщ1эр егъэхъу, Мэзытхэ мэзхэр кьеГъэкI, хьэкIэхъуэкIэхэр егъэбагъуэ. Абы игу кьобГащ1уэ тхьэкIуэмэкIыхь кьудей кьуигъэукIынукъым. Абы дащIыгъуэ Мэзгущэри. Псатхъэм цIыху псомии псэр ІэщIэльщ. Лъэпщ ГъуэгъэтIхьэщ, цIыхум Іэщэуи, Іэмэпсымэу яIэри зыщIар ГъуэкIэ Лъэпщ. Жьыр кьезыгъапщэу пшэхэр зезыхуэр Жьытхьэщ. Бзылъхугъэ тхьэхэр 2114»-мкIэ адрейхэм загъэпщкIужами, яIэщIэкIакъым, - абыхэм я хэщIапIэр я Iупэфlэгъум кьрагъЫуэтащ. Къэлъыхьуэныгъэ Iуэхугъуэхэр щрагъэкIуэкIым ядыгъуэ транспортым щыщ Іыхьэхэр, я пкьыгъуэхэр кьагъуэтыжащ, зэрыщIэту зэпкърахыну зыхунэмысэ «ВАЗ-21093» автомашинэр зэйм иратыжащ.

Тутыр, Ерокъуэр, Хьэтэжьыкъуэр, Мазэжьаныр судым и унафэкIэ яубыдащ. Абыхэм ильэси 2-м кьыщIэдзауэ 6-м нэблагъэ кьахь. КьыщынэмыщIауэ, кьадыгъуэхэр ирагъэпшыныжьыщ.

КъБР-м и прокуратурэм и пресс-Іуэхущ1апІэ.

● Теплэгъуэхэр

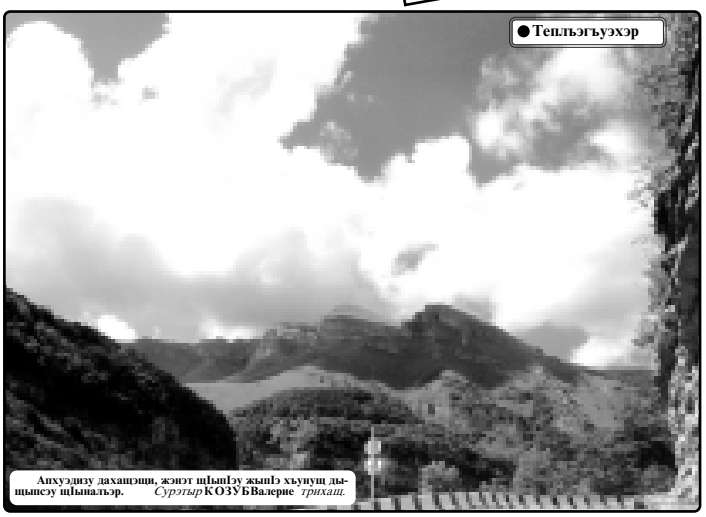

Апхуэдизу дахащэщи, жэпэт щIыпIэу жыпIэ хъунущ дыщыпсэу щIыналъэр. *Сурэтыр* **КОЗУБ Валерие** *трихащ.*

● КъБР-м щыIэ МВД-м

Полицейхэр зэхохьэ

КъБР-м щыIэ МВД-м и унафэщIхэм Іэщэ гъэуэнымкIэ я зэхьэзэхуэ Щэджэм куейм хыхьэ «Звездная» поселкэм фокIадэм и 22-м щекIуэкIащ.

АК автоматрэ ПМ кIэрахъуэрэ хэтащ гъэуэнымкIэ зэпеуэм республикэ МВД-м и кьулыкьуэхэмрэ ІэнатIэхэмрэ, Урысей МВД-м КъБР-м щиІэщIыналъэ хуадамэхэмрэ управленэхэмрэ я унафэщI 50.

Автомат гъэуэнымкIэ зэпеуэм щытекIуащ КъБР-м щыIэ МВД-м и гуп хэхам и Іэтащхьэ полицэм и подполковник Мэщ Мурат, УФ-м и МВД-м Лэскэн, Щэджэм куейхэмкIэ и кьудамэхэм я унафэщIхэу полицэм и полковникхэу Хъымбэзэр Муратрэ Бэджыдэ Юрэрэ етIуанэ, ещанэ увыпIэхэр кьахьащ.

ПМ кIэрахъуэр адрейхэм ефIэкIыу ягъэIуэрыщIащ КъБР-мкIэ МВД-м ІэщIагъэм хуэгъэхьэзырынымкIэ и центрым и унафэщIым и кьуэдзэ полицэм и майор Жамборэ Анзор, УФ-м и МВД-м Прохладнэ кьалэмкIэ и кьудамэм и унафэщIым и кьуэдзэ полицэм и майор Макеев Эдуард, КъБР-м щыIэ МВД-м и гуп хэхам и Іэтащхьэ полицэм и подполковник Мэш Мурат сымэ.

Къэрал кIуэцI Іуэхуэмкlэ министру КъБР-м щыIэ полицэм и полковник Васильев Сергей зэхьэзэхуэм щытекIуахэм кубокхэмрэ саугъэт лъапIэхэмрэ яратащ.

Къэрал кIуэцI Іуэхуэмкlэ министерствэу КъБР-м щыIэм и пресс-Іуэхущ1апІэ.

Щ1ал3гъуэлэр узынщэу, кьаруфIэу къэтлаIащ1э, спортым мыхьэнэщхуэ щIэщ. Ар кьагъуэтIуэ Зенькъуэ кьуэжэм гулъытэ хэха щыхуащI ныбжьыщIэхэр спортым хэпщIыщ.

ИлЬэС зыбжанэ хъууэ гъэмахуэм ирагъэхьлIэри, абы щыпсэу лъэпкъхэм футболымкIэ зэпеуэхэр ирагъэкIуэкI. Зэхьэзэхуэм хэтщ щIалэгъуалэри, я ныбжь емылытауэ, топ джэгупIэм ихьэну гукъыдж зиIэ дэтхэнэри. А Іуэхугъуэм кьуажэдэсхэр нэхьри гъунэгъу зэхуещI, я зэныбжьэгъугъэр, яку дэлъ гуапагъэр ирегъэфIакIуэ.

Футбол зэпеуэр кьызэрагъэпэщ абы хэтхэм я мылькуКI, текIуаэхэм ират саугъэтхэри хьыхьу.

Мы гъэм ирагъэкIуэкIа зэхьэзэхуэм лъэпкъ 32-рэ хэтащ. КIэух зэIущIэм хьэрхуэрэгъэу щызэхуэхьуат Щомахуэхэрэ Жэмыхьуэхэрэ. Кьуажэм и курыт еджапIэ №1-м и стадионым щекIуэкIа зэпеуэм, сыт щыгъуи хуэдиу, цIыху куэд кIэлъыплъащ, абы кьрихьэлIа дэтхэнэ-ми гукъыдэж, дэрэжэгъуэ ягъуэтащ.

Апхуэдэ зэпеуэхэр кьуажэм и мызакъуэу, районым, республикэм щебгъэкIуэкI хъунущ, нэгъуэщI спорт лIэужьыгъуэхэри кьызэщIаубыдэу. А Іуэхугъуэр зэтеубла хьумэ, ищхьэкIи кьызэрыкьзэдгъэщащи, щIалэгъуалэм я зэманыр щIэнщэу ямытэжкIуэду Іуэхуфlым хузбгъэушфынущ. Абы щхьэкIэ, дауи, мылькуКI зыкъыщIэзыгъэкъуэни уиIэн, жьлагъуэ, куей администрацэм я унафэщIхэми ар кьыбдаIыгъын хуейщ.

Кьыхэзгъэщынщи, футбол зэпеуэр щедгъэкIуэкI школ стадионыр кумбльэмбщи, а губгъуэм ихьэгъэ гугъу ирегъэхь. Жьлэдэсхэм я гуапэ хьунт ар зыхуэл хузгъэзэным ди унафэщIхэм, хьэрычэтыщIэхэм гулъытэ хуащIамэ.

Кьызэгъэпэщащ1уэ комитетым хэт **ЖЭМЫХЬУЭ Ахьмэд.**

● Бахъсэн куей

Лъэпкъ зэпыщIэныгъэр егъэлъэщ

Жэмыхьуэхэрэ Щомахуэхэрэ я командэхэр.

● Іуэхутхьэбзэкэр

Уасэр къатехьэлъэн хуейкъым

«Ростелеком» ОАО-м (Урысейм и лъэпкъ телекоммуникацэ компание) и студиеу Москва щыIэм иджыблагъэ щекIуэкIа видео пресс-конференцым Къэбэрдей-Балъкъэр къудамэм и хэщIапIэм и лэжьакIуэхэри хэтащ. Ар теухуауэ щытащ Іуэхущ1апІэм и дамыгъэр зэрихьэжьам икIи щыхуэхэм хуащIэ Іуэхутхьэбзэхэр зэрырагъэфIакIуэм.

ЗЭIУЩIЭМ хэтащ «Ростелеком» ОАО-м и унафэщI Проворотов Александр, и коммерщэ директор Зайцев Павел, «Ростелеком - Юг» ОАО-м и унафэщI Шипулин Александр, компанием и республикэ къудамэм и тхьэмадэ Мэшыкъуэ Барэсбий, Іуэхущ1апІэм Урысейм и щIыналъэ зэмылIэужьыгъуэхэм щиIэ къудамэхэм я унафэщIхэр, лэжьакIуэхэр, журналистхэр.

Зэхьэзэхэм хэтхэр тепсэлъыхьащ «Ростелеком»-м и дамыгъэм и тепIэмрэ абы и лэжьыгъэмрэ халъхьа зэхьуэкIыныгъэхэм. Компанием къыщыхьуа Іуэхугъуэщ1эхэм ятепщIыхьмэ, щIыхуэхэм хуащ1э Іуэхутхьэбзэхэм хагъэхьуэ, ахэр ирагъэфIакIуэ, тарифхэм я уасэхэр ягъэмащIэ.

Іуэхущ1апІэм и дамыгъэщIэр зэхэгъэуващ «TNC. Brands. Ads» дунейпсо зэгухьанэгъэм, абы Урысейм щиIэ «Leo Burnett» агентствэм и къудамэм и Іуэхущ1апІэхэр и дэIэпыкьуэгъуэу. Ар зи Іэдакъэщ1экIэхэм зэрыжаIэмкIэ, дамыгъэр и нэщанэщ «Ростелеком» ОАО-р Урысейм и компание лъэщхэм ящыщ зы зэрыхъунум.

Компанием и дамыгъэм халъхьа зэхьуэкIыныгъэхэм теухуауэ Проворотов Александр кьыщыпсалъэм, ар иджырей хьэрычэт щIыкIэм кьызэригъэувыжрэ Іуэхущ1апІэм зэрызригъэужьынымрэ кьыхигъэщащ икIи «Лево Бернет» агентствэр кьаззэрыдалажьэм папщIэ фIыщIэ яхуиIащ.

Мэшыкъуэ Барэсбий кьызэрыхигъэщамкIэ, Іуэхущ1апІэм кьыщыкъуэгъэ зэхьуэкIыныгъэхэм яужькIэ закъыхуэзыгъаз абонентхэм я бжьгъэми хуащIэ Іуэхутхьэбзэхэми хагъэхьуэнущ.

- Дуней псом, Урысейм щызэкIуэ Іуэхутхьэбзэхэм Къэбэрдей-Балъкъэрми зыщедгъэужьынущ. Ди щIыналъэм и бгылъэ щIыпIэхэм, нэхъ пхыдзэ жыпIэмкIэ щыпсэурэ связымрэ Интернетымрэ я ІуэхутхьэбзэхэмкIэ ирикъуу къызыдогъэпэщ, - пищащ адэкIэ Мэшыкъуэм. - Мы зэман гъунэгъуэм жьыджру делэжьнущ ди Іуэхутхьэбзэхэр зэредгъэфIэкIуэныр я бжьгъэм зэрыхэдгъэхъуэныр. Ди лэжьыгъэр нэхъыщхьэу зыхуэунэтIар ди Іуэхутхьэбзэхэм я гъэзэ щIыпIэхэм я щIыналъэ зыхуэунэтIар ди щIыналъэм и щIыпIэ зэрыщытыр, тарифхэм я пщIэр ешэгъэрабгъуу догъэув.

ЗэIущIэм и кIэухым Проворотов Александрэ Іуэхущ1апІэм и щIыналъэ къудамэхэм я унафэщIхэмрэ журналистхэм я упщIэхэм жэуап иратащ.

ТЕКIУЖЬ Заретэ.

Жэпуэгъуэм екIуэкIыну зэIущIэхэр

● Футбол

ПРЕМЬЕР-ЛИГЭ

ТIощIрэ еханэ джэгуГъуэ

Жэпуэгъуэм и 1 *(щэбэт)*

«Тэрч» (Грозный) - «Спартак-Налшык» (Налшык)
«Волга» (Новгород Ищхьэрэ) - «Амкар» (Пермь)
«Ростов» (Дон Іус Ростов) - «Крылья Советов» (Самарэ)
«Динамо» (Мэскуу) - «Краснодар» (Краснодар)

Жэпуэгъуэм и 2 *(тхьэмахуэ)*

«Анжи» (Мэхъэчкъалэ) - «Локомотив» (Мэскуу)
«Кубань» (Краснодар) - ЦСКА (Мэскуу)
«Спартак» (Мэскуу) - «Зенит» (Санкт-Петербург)
«Томь» (Томск) - «Рубин» (Кьэзан)

Европэм и чемпионатым и кIэух зэхьэзэхуэм хэтыну-хэр кьызэрыхах зэIущIэ

Жэпуэгъуэм и 7 *(мэрем)*

Словакие - Урысей Федерацэ

Жэпуэгъуэм и 11 *(гъубж)*

Урысей Федерацэ - Андоррэ

ПРЕМЬЕР-ЛИГЭ

ТIощIрэ ебланэ джэгуГъуэ

Жэпуэгъуэм и 15 *(щэбэт)*

ЦСКА - «Тэрч»
«Зенит» - «Динамо»
«Крылья Советов» - «Волга»
«Краснодар» - «Ростов»

Жэпуэгъуэм и 16 *(тхьэмахуэ)*

«Локомотив» - «Томь»
«Рубин» - «Спартак»
«Амкар» - «Кубань»
«Спартак-Налшык» - «Анжи»

Чемпионхэм я Лигэ. Гуп зэIущIэхэр

Жэпуэгъуэм и 18 *(гъубж)*

ЦСКА (Мэскуу, УФ) - «Трабзонспор» (Тырку)

Жэпуэгъуэм и 19 *(бэрэжьей)*

«Шахтёр» (Донецк, Украинэ) - «Зенит» (Санкт-Петербург, УФ)

Европэм и Лигэ. Гуп зэIущIэхэр

Жэпуэгъуэм и 20 *(мазэку)*

«Тоттенхэм» (Инджылыз) - «Рубин» (Кьэзан, УФ)
«Локомотив» (Мэскуу, УФ) - АЕК (Алыдж)

ТIощIрэ еинэ джэгуГъуэ

Жэпуэгъуэм и 22 *(щэбэт)*

«Волга» - «Краснодар»
«Тэрч» - «Амкар»
«Кубань» - «Крылья Советов»

Жэпуэгъуэм и 23 *(тхьэмахуэ)*

«Спартак-Налшык» - «Локомотив»
«Спартак» - «Томь»
«Динамо» - «Рубин»
«Ростов» - «Зенит»
«Анжи»- ЦСКА

ТIощIрэ егъуэнэ джэгуГъуэ

Жэпуэгъуэм и 28 *(мэрем)*

«Локомотив» - «Спартак»
«Томь» - «Динамо»
«Рубин» - «Кубань»
«Зенит» - «Волга»
«Краснодар» - «Кубань»
«Крылья Советов» - «Тэрч»
«Анжи» - «Амкар»
ЦСКА - «Спартак-Налшык»

● КъБР-м и прокуратурэм

Ядыгъуахэр ирагъэпшыныж

КъБР-м и прокурорым и къуэдзэ Махуэ Артур мы мазэм и 9-м Іэ щIидзащ икIи щыхэпIэн пашIэ Налшык къалэ судым иратащ. Бахъсэн къалэмрэ Бахъсэн районымрэ щыщ дыгъуакIуэхэу Тут Патримэ, Ерокъуэ Ісльам, Хьэтэжьыкъуэ Азэмэт, Мырэкьан Къазбэч сымэ зэрагъэкъуаншэу уголовнэ Іуэхур.

КЪЫЗЭРАУТАМКIЭ, 2010 гъэм и жэпуэгъуэ - дыгъэгъазэ мазэхэм кьриубыдэу Налшык, Прохладнэ, Нарткъалэ, Бахъсэн къалэхэм бзаджащIэхэм автомашинэ пщыкIуэ къыщыдыгъуащ. Ядыгъур «ВАЗ» лIэужьыгъуэм щыщхэрт. Гупым хэтхэм компьютерр зэгъуащ Іыдэм къыхэщIыкIа зэрыГъуэпкIэ Іэмэпсымэрэ кьагъэсэбэпырт. Кьадыгъуа транспортыр Бахъсэн къалэм щагъэпщкIурт, щызэпкърахьрти, я зэйм щIэпхъуэжьыну хэта Хьэтэжьыкъуэ Р. иубыдри, полицэр кьриджащ. Кьэрал дамыгъэ зытемылъ Ерокъуэм и «ВАЗ-2114»-мкIэ адрейхэм загъэпщкIужами, яIэщIэкIакъым, - абыхэм я хэщIапIэр я Іупэфlэгъум кьрагъЫуэтащ. Кьэлъыхьуэныгъэ Іуэхугъуэхэр щрагъэкIуэкIым ядыгъуэ транспортым щыщ Іыхьэхэр, я пкьыгъуэхэр кьагъуэтыжащ, зэрыщIэту зэпкърахыну зыхунэмысэ «ВАЗ-21093» автомашинэр зэйм иратыжащ.

Тутыр, Ерокъуэр, Хьэтэжьыкъуэр, Мазэжьаныр судым и унафэкIэ яубыдащ. Абыхэм ильэси 2-м кьыщIэдзауэ 6-м нэблагъэ кьахь. КьыщынэмыщIауэ, кьадыгъуэхэр ирагъэпшыныжьыщ.

КъБР-м и прокуратурэм и пресс-Іуэхущ1апІэ.

Редактор нэхъыщхьэ ХЬЭФIЫЦIЭ Мухьэмэд

РЕДАКЦЭМ И КОЛЛЕГИМ ХЭТХЭР
ЖылаСэ Заурбэч (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), **ЖьэкIэмыхъу Маринэ** (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), **ШIурдий Маринэ** (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), **Гъурыжь Мадинэ** (жэуап зыхь секретарь), **ГъущIо Зариф, Истэпан Залинэ, Кьардэн Маритэ, Хьэжькъарэ Алик.**

ДИ ХЭЩIАПIЭР

360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ, Лениным и цIэкIэ щыIэ уэрам, 5, еблъуанэ - ещIанэ къатхэр.

ТЕЛЕФОНХЭР: редактор нэхъыщхьэм, секретарым - 42-56-19; редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэхэм - 42-63-64, 47-31-54, 47-33-23; жэуап зыхь секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66.

КЪУДАМЭХЭМ: политикэмкIэ, жылагъуэмрэ лъэпкъ ІуэхуэхэмкIэ - 42-22-86; кьуажэ гъащIэмрэ экономикэмкIэ - 47-22-63, 42-57-59; щIэнхабзэмкIэ - 42-75-36; обозревателхэм - 42-22-89; хабзэхъуэмэ Іуэхущ1апІэхэм ядэлажьэнымкIэ - 42-60-53; хъыбарыщIэхэмкIэ, спортымрэ пресмэхэмкIэ - 42-22-88; етъуэджэныгъэмрэ щIэныгъэмкIэ - 47-32-15; зэдэкIаКIуэхэм - 42-21-88; корректорхэм - 42-60-27; бухгалтерием - 47-31-69; ЭВМ-м и операторхэм - 42-22-84; компьютер Іуэхущ1апІэм - 42-26-41; сурэтчэхым - 42-75-78.

Теддзэ тхыгъэхэм къыщыхьа бжыгъэхэм, къыщаIэта Іуэхугъуэхэм я пэжагъымкIэ ахэр зытехьэм иэсу жэуап яхь. Авторхэмрэ редакцэмрэ я Іуэху еплыкIэр зэтехуэ зэпыту щыткъым.

Газетыр Іэ тезыдзаэм яхуэхьынур и пщэ дэлъ КъБР-м федеральнэ пощт зэпыщIэныгъэхэмкIэ и управленэм.
Тел.: 76-01-28, 76-01-10.

Газетыр 1989 гъэм дыгъэгъазэм и 16-м №П-0065-м щIэту ятхащ.

Зы ильэсым газетыр 250-рэ кьыдокI.

«Тетраграф» ООО-м щыградзащ.
КъБР, Налшык къалэ, Лениным и цIэкIэ щыIэ уэрам, 33, тел. 42-35-75.

Мы кьыджIыгъуэм елэмахэщ: **жэуап зыхь секретарым и къуэдзэ Бэаншокъуэ Элдэ, редактор ЖылаСэ Маритэ, корректорхэу Пхытlыкl Юрэ *(3, 4-нэ нап.)*, Щоджэн Инэ *(1, 2-нэ нап.)*, корректорхэм я дэIэпыкьуэгъу Мырэкьан ФатIимэ. *Компьютеркlэ газетым и тепIэр ящIащ* Ныр Сандэ, Мэлбахъуэ Анжелэ, *сурэтхэм елэжьар* Бицу Жанэщ.**

Номерыр "Адыгэ псальэм" и компьютер Іэнатlэм щагъэхьэзыращ.

Газетым Іэ щытрадзар сыхьэт 20.00-рщ.

Индексыр 51531 ● Тираж 8.878 ● Заказ №3401